

René Lew,
Ne pas construire le « cas »
(21.4.2021)

Afstå fra at konstruere "tilfælde".

Uagtet Lacans vedholdende interesse for "kasuistikken" (*Autres écrits*, p. 231) må ingen patient reduceres til en "case". Måske kan ordet "case" —ud fra dets etymologi (*casus* = faldet)— knyttes til kurens afslutning for så vidt « objektet *a* » da bringes til fald. I så fald (!) vil det være fordi objektet *a* selv er til-fældet. Men da må vi besvare følgende spørgsmål: Hvad generaliseres i grunden i og med begrebet « objekt *a* »? Et objekt der jo fremstår som den fantasmatiske modpart til det subjektive (dvs. ikke-subjektale) subjekt, og gøres gældende i kraft af identitet og forskel. For som modpart i fantasmet ($S \diamond a$) hæver « *a* » det partikulære —dvs. det, der netop karakteriserer subjektet— op til den almene reference som det selvsamme objekt leverer, som lige så vel kan være kollektivt (eller i det mindste henviser til et fællesskab, når der er tale om en gruppe).

Derfor kan der ikke være tale om at udpege som en "case", hvad den lægelig-psykiatrisk sammenhæng måtte betegne som « *une entité morbide* », altså en "sygdoms-enhed". Det psykoanalytiske virke forudsætter tværtimod —ja, forlanger ligefrem (*sollen*)— at enhver diskursiv situation opfattes som unik, dvs. ikke reproducerbar som tilfælde overhovedet. Her er diskursens subjektive vej det afgørende. Thi subjektet funderes på signifianten, som netop ikke lader sig duplikere.

At gøre analysanden til et "tilfælde" er at nægte vedkommende det særlige ved dennes tilknytning til det singulære i enhver funktion i intension (som dog samtidig, hvilket kan forekomme paradoksalt, er det som deles allermest), herunder Faderfunktionen, kastrationsfunktionen, den modale funktion som går ud på "at skulle blive" (... *soll Ich werden*) et subjekt.

At afstå fra at konstruere et "tilfælde", sikrer subjektet dets forankring mellem det lokalt subjektive og det globalt subjektale. Det betyder at i analysen gælder det om at understøtte den akt som gør at subjektet "bevæger" sig, at det fortsat indgår i en mobilisering og dynamik, som forhindrer at det nogensinde vil svare til det billede, som begrebernes generalisering bestræber sig på at fiksere. I den forstand går tydnin-gen hinsides det partikulære. Thi denne gør opmærksom på at det kollektive også kan være med til at anerkende det partikulære som "deleligt" med flere andre — eller som fælles for kollektiviteten i det hele taget (uden begrænsning af antallet).

Derfor forlanger symptomet —som det "sammenfald" det jo er— at dets fremstillingsform anerkendes når det produceres for blikket, lader sig høre, osv. Og så længe objektet *a* ikke falder, vil symptomet fortsætte ufortrødent.

Egentlig består symptomet værdi i ikke andet (og dette gælder for ethvert subjekt) end den variable værdi som signifikanterne antager, når de een for een udviskes i og med produktionen af deres efterfølger i signifikantkæden (for nu at begrænse os til denne ene dimension). Symptomet fremstår i den forstand som 'stedfortræder' for en utilgængelig signifikant (ramt, som det kan hælde, af 'fortrængning', 'forkastelse' og/eller 'fornægtelse').

Med andre ord: « I det reelle » findes ingen 'tilfælde' som sådan. Der tæller kun rekursiviteten, som (på trods af signifikanternes utilgængelighed og ikke-reproducerbare singularitet) deltager i fremstillingen af signifikanternes fælles udveksling. Rekursiviteten er således til stede i både

- (i) signifikant-funktionerne,
- (ii) de subjektive positioner disse gør mulige og
- (iii) det, der træder til som modstykke for subjektet: objektet (*a*).

Ikke engang *la passe* ville kunne ophøje « tilfældet » til det kollektive, uanset hvad sprogteoretikeren ellers måtte finde i sproget.